

ÅRSMELDING

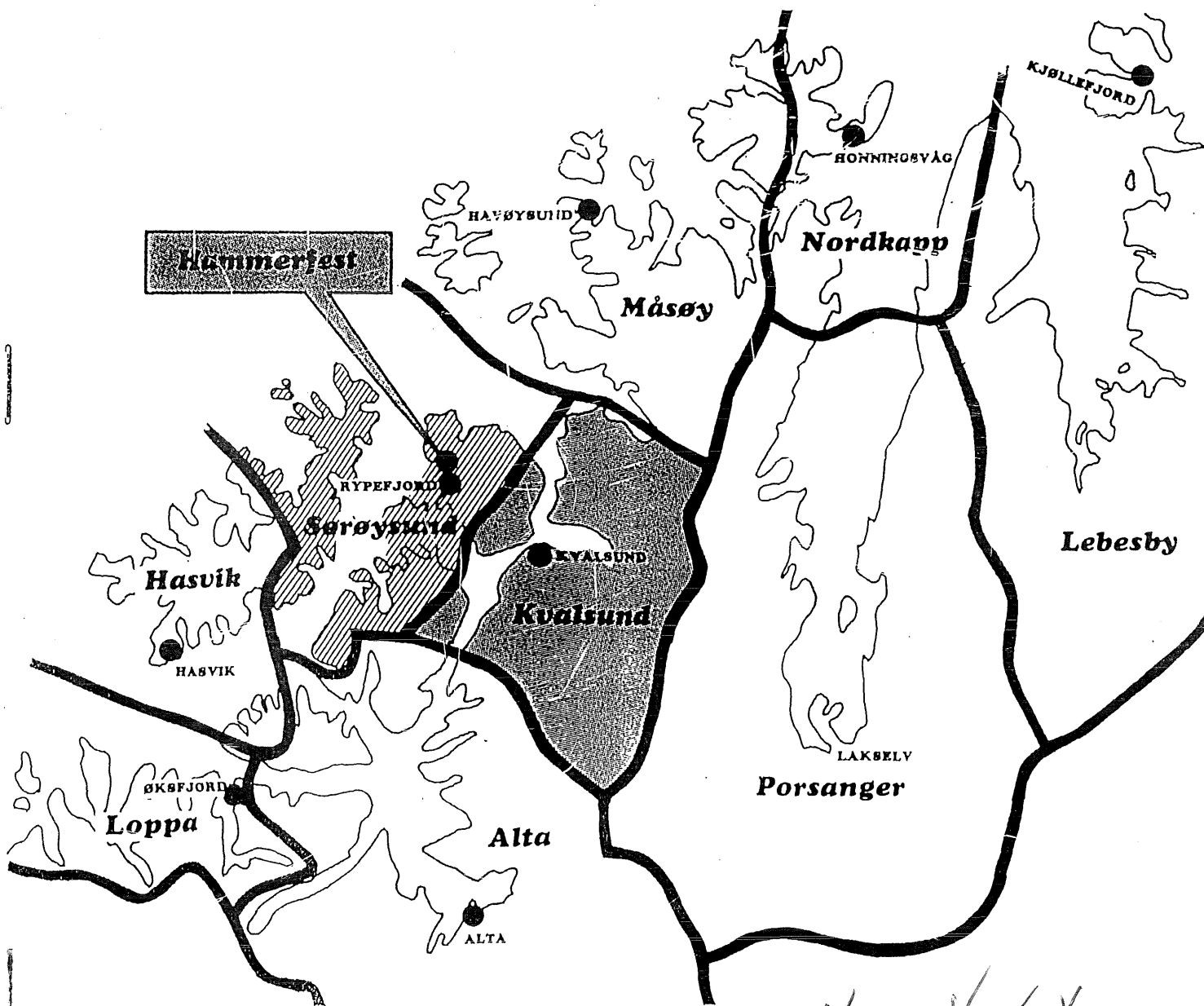
FISKERIDIREKTORATET
BIBLIOTEKET

6 AUG. 1992

RETTLEDNINGSTJENESTENS VIRKSOMHET
OG UTVIKLINGEN I FISKERINÆRINGEN

For
Hammerfest - Sørøysund - Kvalsund

1991

Se RS/phy/ET/ET/KEL/Bibl.

FISKERIRETTLEDEREN

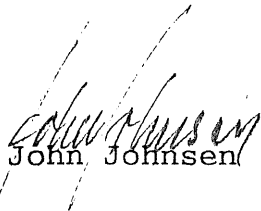
FORORD

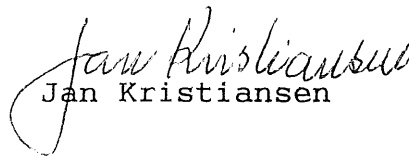
Denne årsmelding for 1991 er utarbeidet etter mal fra Fiskeridirektoratet, fastsatt i skriv av 30. april 1991.

Meldingen inneholder oversikter som viser utviklingen i de viktigste næringene, i de tre kommunene, Hammerfest, Sørøysund og Kvalsund.

Det er også laget endel kommentarer og et resyme over de viktigste saker/hendinger i året 1991.

Hammerfest, 19.05.1992.

John Johnsen

Jan Kristiansen

Rigmor Iversen

INNHALDSFORTEGNELSE.

1. Kort om kommunene/distriktet/kontoret.
2. Sammendrag av sentrale poenger i meldingen.
3. Sysselsettingen i næringen.
4. Fiskeflåten, merkeregisteret, konsesjoner m.v.
5. Råstoffsituasjonen/ilandført kvantum.
7. Havbruksnæringen.
8. Annen virksomhet.

1. Kort om kommunene/distriktet/kontoret

1.A. Hammerfest.

Innbyggertall, pr.31.12.90. 6940
 " pr.31.12.91. 6969

Flateinnh: 22 km².

Sysselsetting:
 Primærnæring 7,3%
 Sekundærnæring 22,0%
 Servicenæring 70,7%

1.B. Sørøysund.

Innbyggertall, pr.31.12.90 2352
 " pr.31.12.91 2371

Flateinnh: 837 km².

Sysselsetting:
 Primærnæring 51%
 Sekundærnæring 23%
 Servicenæring 26%

1.C. Kvalsund

Inbyggertall, pr.31.12.90 1361
 " pr.31.12.91 1328

Sysselsetting:
 Primærnæring 21,3%
 Sekundærnæring 34,5%
 Servicenæring 44,2%

Sysselsettingen i primærnæringen omfatter i hovedsak fiske, mens fiskeindustri-sysselsettingen er tatt med under sekundærnæring. I de tre kommunene er det 10 fiskemottak og produksjonsanlegg. Det er registrert 363 fiskere og 281 fiskefartøy.

Kontoret

Kontoret i Hammerfest har vært betjent av tre personer; Fiskerirettleder John Johnsen, konsulent Jan Kristiansen og førstefullmektig Rigmor Iversen. Sistnevnte vikarierer for fiskerirettlederen i dennes fravær, ferier, permisjoner etc.

2. Sammendrag

Utviklingen har i 1991 vært preget av den strenge reguleringen i torskefiskeriene. Fiske etter andre fiskeslag og reker har vært drevet i den utstrekning dette har vært mulig. Reguleringen i fiske etter hyse og ujevn tilgang av andre arter, har ført til stor pågang til garantikassen for fiskere og arbeidsmarkedsetaten.

Havbruksnæringen, som så ut til å være kommet opp av bølgedalen med dårlig økonomi, som den har befunnet seg i, fikk en alvorlig knekk ved at Fiskeoppdretternes Salgslag gikk konkurs.

Kart over kommunene er lagt til forsiden.

3. Sysselsettingen i næringen.

Fiskermanntallet viser antallet fiskere på blad A og blad B

1990.

Hammerfest

INN- DEL- ING.	FISKERE FORDELT ETTER ALDERSGRUPPER.								GJ.SN.
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-	TOT.	
BL.A		2			4	4	9	19	63.8
BL.B		12	24	45	34	5		120	44.1
TOT.		14	24	45	38	9	9	139	53.95

Sørøysund

INN- DEL- ING.	FISKERE FORDELT ETTER ALDERSGRUPPER.								GJ.SN.
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-	TOT.	
BL.A		1	6	3	6	15	26	57	68.7
BL.B	1	34	31	25	30	20	7	148	42.7
TOT.	1	35	37	28	36	35	33	205	55.7

Kvalsund

INN- DEL- ING.	FISKERE FORDELT ETTER ALDERSGRUPPER.								GJ.SN.
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-	TOT.	
BL.A		1	1		4	10	27	43	72.6
BL.B		11	8	14	11	11	1	56	45.1
TOT.		12	9	14	15	21	28	99	58.85

1991.

Hammerfest.

INN- DEL- ING.	FISKERE INNDELTE ETTER ALDER								GJ.SN.
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-	TOT.	
BL.A					3	6	5	14	68.4
BL.B	1	16	10	39	29	3		98	42.3
TOT.	1	16	10	39	32	9	5	112	55.4

Sørøysund.

INN- DEL- ING.	FISKERE FORDELT ETTER ALDER								GJ.SN.
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-	TOT.	
BL.A		1		3	3	19	13	39	54.38
BL.B	3	25	22	21	26	16	2	115	47.97
TOT.	3	26	22	24	29	35	15	154	51.17

Kvalsund.

INN- DEL- ING.	FISKERE FORDELT ETTER ALDER								GJ.SN.
	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-	TOT.	
BL.A			4	1	6	7	16	34	61.7
BL.B	3	10	8	11	11	16		51	45.1
TOT.	3	10	12	12	17	23	16	79	53.4

Kilde: Fiskermanntallet.

Utviklingen viser, som det fremgår av tabellene, at gjennomsnittsalderen stadig blir høyere. Dette har sammenheng med at færre ungdommer søker til fiskeflåten. Reguleringene i fiskeriene, og mulighetene ellers for å komme inn i yrket, for eks. små muligheter til å skaffe seg båt og bruk, samt den generelle nedtrappingspolitikken som en synes å ane konturene av, kan være noen av årsakene til manglende nyrekruttering til yrket.

4. Fiskeflåten.

Hammerfest

I 1991 var det en tilgang på 7 fartøyer. Etter denne endringen har kommunen en fiskeflåte på 45 fartøyer, derav 66,7% under 10 meter og 33,3% over 10 meter.

Sørøysund

Det har vært en tilgang på 1 fartøy. Etter denne endringen har kommunen en fiskeflåte på 103 fartøyer, derav 80 % under 10 meter og 20 % over 10 meter.

Kvalsund

Det har vært en tilgang på 13 fartøyer. Etter denne endringen har kommunen en fiskeflåte på 74 fartøyer, derav 93 % under 10 meter og 7 % over 10 meter.

Merkeregisteret for Hammerfest, Sørøysund og Kvalsund 1990:

Hammerfest

STØRRELSE	49-ELD	50-59	60-69	70-79	80-84	85-90	TOT.
0-4.9	1						1
5-9.9	1	3	5	5	1	5	20
10-14.9	1		1	1	1	2	6
15-19.9	1				1		2
20-24.9		1					1
25-29.9							
30-		1	1	6			8
TOTAL	4	5	7	12	3	7	38

Sørøysund.

STØRRELSE	49-ELD	50-59	60-69	70-79	80-84	85-90	TOT.
0-4.9	1		1	4	5		11
5-9.9	1	4	24	26	9	8	72
10-14.9	3	1	1	9		1	15
15-19.9		1			1		2
20-24.9			1	1			2
25-29.9							
30-							
TOTAL	5	6	27	40	15	9	102

Kvalsund.

STØRRELSE	49-ELD	50-59	60-69	70-79	80-84	85-90	TOT.
0-4.9	1	3	4	5	1		14
5-9.9	2	5	21	10	2	2	42
10-14.9	1			1	1		3
15-19.9	1						1
20-24.9							
25-29.9		1					1
30-							
TOTAL	5	9	25	16	4	2	61

Kilde: Merkreg.

Merkeregisteret for Hammerfest, Sørøysund og Kvalsund 1991.

Hammerfest.

STØRRELSE	49-ELD	50-59	60-69	70-79	80-84	85-90	TOT.
0-4.9			1	2			3
5-9.9	1	4	3	9	2	8	27
10-14.9	1		1	2		1	5
15-19.9						1	1
20-24.9							
25-29.9				1			1
30-		1	1	6			8
TOTAL	2	5	6	20	2	10	45

Sørøysund.

STØRRELSE	49-ELD	50-59	60-69	70-79	80-84	85-90	TOT.
0-4.9	1		2	3	5		11
5-9.9		3	19	29	10	10	71
10-14.9	4	1		8	1	3	17
15-19.9		1				1	2
20-24.9			1	1			2
25-29.9							
30-							
TOLTAL	5	5	22	41	16	14	103

Kvalsund.

STØRRELSE	49-ELD	50-59	60-69	70-79	80-84	85-90	TOT.
0-4.9	1	1	3	10	1	2	18
5-9.9	1	5	25	13	3	4	51
10-14.9	1		1		1		3
15-19.9	1						1
20-24.9							
25-29.9	1						1
30-							
TOTAL	5	6	29	23	5	6	74

Fartøy over 15 m i Hammerfest driver trål- og snurrevadfiske, kombinert med rekefiske.

I Sørøysund består flåten av snurrevad-, garn-, line- og juksa-båter.

I Kvalsund er mønsteret stort sett likt det man har i Sørøysund.

Dårlig økonomi i fiskeflåten er kjennetegnene for hele fylket. Dette distriktet er i så måte intet unntak. For de minste fartøyene er mulighetene til alternativ drift relativt små. For båter over 35 fot er det visse muligheter, men aktiviteten for disse har vist seg å være liten. Dersom torske- hyse- og seikvotene holder seg på dagens nivå, og fartøyene ikke har for stor gjeldsbelastning, har flåten med driftsalternativer et rimelig økonomisk grunnlag.

Tross vanskelige tider for flåten, har denne øket i perioden. Fiskerne er også blitt mer kvalitetsbevisste for å oppnå bedre priser på produktene. Flere har utrustet båtene sine med tanker og containere til transport av råstoffet i is og sjøvann. Råfisklaget har på sin side innført prisgradering etter kvalitet på råstoffet.

Fartøyer i flåten under 13 meter fisker hovedsaklig med garn, line og juksa etter torsk, sei og hyse. Fiske etter laks er et kjærkomment tilskudd til det tradisjonelle fisket.

Distriktets fiskeflåte er øket med 21 fartøyer. Økningen har i det vesentlige skjedd innen gruppen 0-8 meter.

Av fartøy over 13 m er det registrert 6 trålere tilsluttet Nestle Norge (Findus), og 10 mindre småtrålere og fartøyer som driver med kyst- og fjordfiske etter torsk, hyse, sei og reke. Av fiskermantallet fremgår det at antall fiskere er redusert med 98 personer.

De tradisjonelle fiskeslag er på vei opp, og årets fiskekvoter viser en liten økning fra 1990.

Hysekvoten er imidlertid uendret fra året før. Det gledligste er kanskje det faktum at loddebestanden økte i den grad at vinterloddefisket kom igang. Et begrenset sommerloddefiske ble også satt igang.

Også sildebestanden har holdt seg på et brukbart nivå, og synes å være i sterk vekst. Langs kysten av Finnmark har det vært registrert betydelige mengder sild av ulike størrelser og årsklasser.

Nedgangen i kyst- og banklinefisket har sannsynligvis medvirket til at blåkveitebestanden har tatt seg opp. I år har blåkveitefisket vært et verdifulle supplement for bank- og kystflåten. Seibestanden har holdt seg stabil de siste årene, slik at seikvotene har vært relativt store.

5. Fiskeindustrien/foredlingsleddet.
Se oversiktskart.

6. Råstoffsituasjonen/Ilandført kvantum.

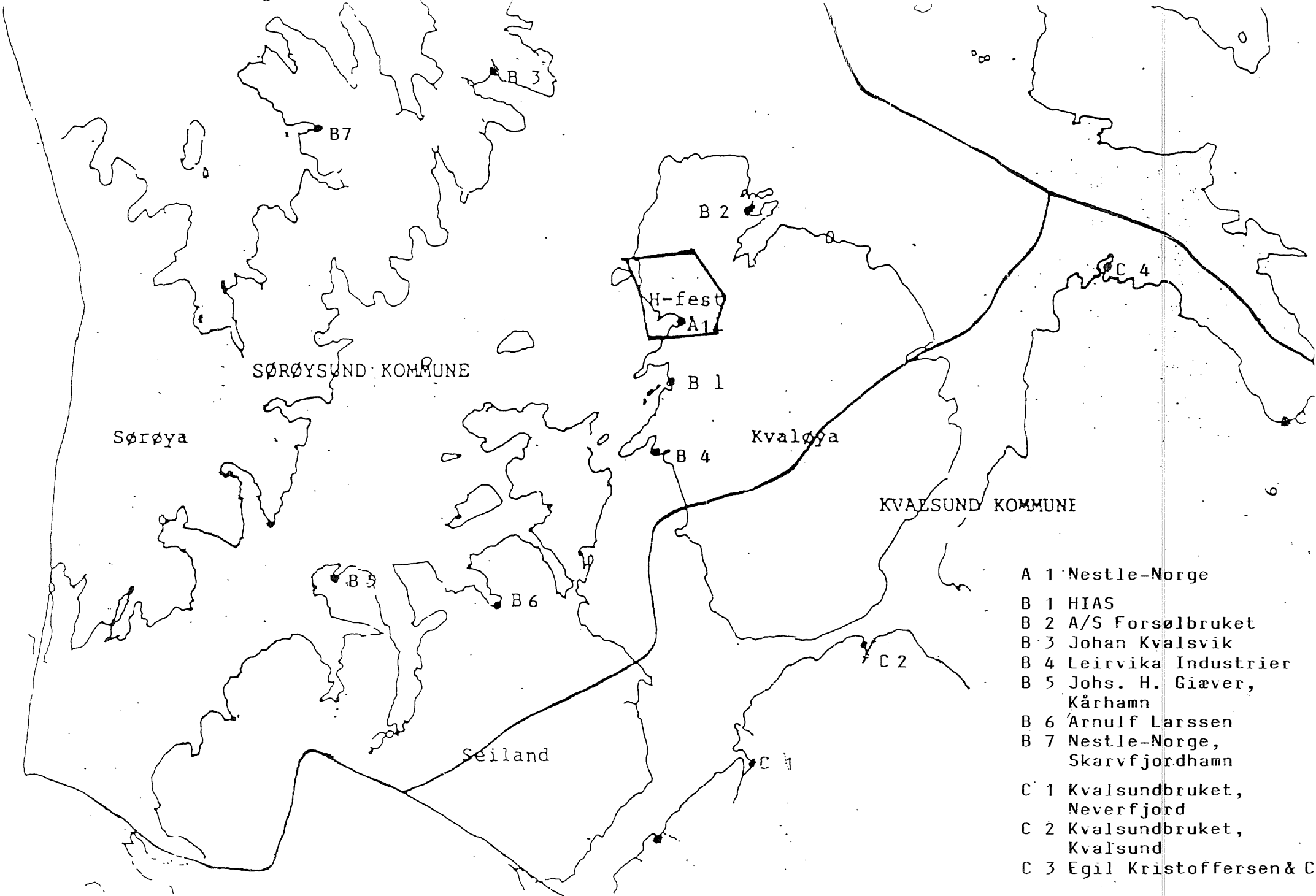
Tabellen viser hva som er bragt i land av råstoff i de tre kommunene:

Hammerfest.

Fiskeslag.	Kvantum i Kg.(Rund vekt)	Verdi i Kr.
Torsk	3.100.227	23.819.016.-
Sei	953.147	2.549.285.-
Hyse	243.854	1.604.017.-
Steibit	7.087	34.414.-
Blåkveite	626	5.723.-
Brosme	33	131.-
Lange	55	393.-
Uer	37.135	140.179.-
Annet		5.583.-
Totalt:	4.342.164	28.158.741.-

Sørøysund.

Torsk	1.937.584	16.660.358.-
Sei	589.590	1.891.345.-
Hyse	276.013	1.947.719.-
Steinbit	36.120	151.926.-
Brosme	109.977	517.490.-
Lange	852	5.591.-
Uer	39.137	139.926.-
Annet	2.500	7.903.-
Totalt:	2.991.773	21.322.258.-

- A 1 Nestle-Norge
- B 1 HIAS
- B 2 A/S Forsølbruket
- B 3 Johan Kvalsвик
- B 4 Leirvika Industrier
- B 5 Johs. H. Giæver, Kårhamn
- B 6 Arnulf Larssen
- B 7 Nestle-Norge, Skarvfjordhamn
- C 1 Kvalsundbruket, Neverfjord
- C 2 Kvalsundbruket, Kvalsund
- C 3 Egil Kristoffersen & C

Kvalsund.

Torsk	396.631	3.013.186.-
Sei	285.128	931.699.-
Hyse	4.517	31.804.-
Steibit	72	283.-
Brosme	700	2.744.-
Lange	9	72.-
Uer	328	1.449.-
Annet		1.440.-
Totalt:	687.385	3.982.677.-

7. Havbruksnæringen

Etter en del frafall har antall oppdrettsanlegg stabilisert seg på et visst nivå.

Følgende anlegg er i drift:

Sørøysund

Alaks v/ Per Johansen	Konsesjonsvolum	12000m3	Laks.
Vitalaks v/ Åge Driveklepp	"	"	"
Meridianlaks v/ Arnulf Larssen	"	24000m3	"
Hugin laks v/ Karin Wang	"	1000m3	Torsk.

Alaks m/flere har søkt om hoved- og avlastingslokalitet i Skippernesfjorden. Søknaden er anbefalt av Fiskerinemda i Sørøysund.

Kvalsund:

Egil Kristoffersen A/S	Konsesjonsvolum	24000m3	Laks.
Karl Juliussen	"	1000m3	Torsk
Einar Juliussen	"	1000m3	"
Per Helge Hansen	"	1000m3	"
Thor Andersen	"	1000m3	"
Albert Holmen	"	1000m3	"

Repparfjord Driftsselskap " 300.000 stk.
settefisk. (Repparfjord Driftsselskap gikk konkurs i mars 1992)

Etter at Finnmarksforskning overtok tidligere FAKS, er virksomheten lagt om fra en kombinasjon av konsesjonell drift og forskning, til ren forskning. Dette er en meget stor fordel, da det har vist seg at en slik kombinasjon ikke vil være til særlig nytte, hverken for oppdrettsiden eller forskningen. Forskning må finansieres på en annen måte enn den modell som ble valgt for FAKS.

Torskeoppdrett i sin nåværende form har heller ikke vært særlig lønnsom, og de fleste av konsesjonene som ble gitt kom enten aldri igang, eller ble oppgitt av oppdretterne. Disse konsesjonene er senere blitt inndratt. Egne kvoter til oppdrettere har vært antydnet som en mulig løsning, dette kan i noen tilfeller bety større kvoter for enkelte, da de fleste konsesjonene er gitt til nettopp denne kategorien av yrkesutøvere. En skal også være oppmerksom på at når den naturlige bestanden av torsk blir bygget opp igjen, vil det være vanskelig å konkurrere både når det gjelder kvalitet og pris. En polikultur kombinert med oppdrett av for eksempel blåskjell, kan være en vei å gå?

Lakseoppdrettere i dette distriktet har i årevis kjempet en innbitt kamp for å overleve. Grunnet sen start for lakseoppdrett i Finnmark, for små leveranser av tildels dårlig smolt og lave priser på laks, har disse oppdretterne arbeidet med et betydelig handicap. Til tross for dette har noen klart å overleve. Da det syntes som at man var kommet over den værste kneika, kom konkursen i FOS.

Av nyetableringer kan nevnes at tidligere Streamfish A/S sitt anlegg som gikk konkurs, nå har fått igjen sin konsesjon for lakseoppdrett. Det nye selskapets navn er: Streamfish Salmon & Seafood A/S. Driften kan komme i gang i løpet av 1992.

Kokelv Landanlegg, som har konsesjon for oppdrett av røye i anlegg på land, ser ut til å lykkes med finansieringen, slik at anlegget kan påbegynnes i løpet av 1992.

Det er i 1991 produsert følgende kvantum laks:

Sørøysund	670 tonn.
Kvalsund	190 tonn.

Kilde: Oppgaver fra oppdretterne.

8. Annen virksomhet.

Produksjonsapparatet og mottaksapparatet i distriktet har endret seg lite de siste årene. Ringnes Fiskersamvirkelag er lagt ned etter at det brant i 1987. Isteden er Leirvika Industrier etablert, foreløpig som slakteanlegg. Bedriften har planer om å starte rekeproduksjon og mottak av andre fiskeslag. Leirvika vil gi et tilskudd og supplement til distriktets produksjonsspekter.

Fiskernes næringservice sine planer om bygging av et servicebygg i fiskerihavna i Hammerfest, ser ut til å gå i orden når det gjelder finansiering. Forhåpentlig kan byggingen ta til i løpet av 1992.

Det er også planlagt et servicebygg for fiskere i Forsøl, Sørøysund kommune. Interessenter er fiskerne og Forsølbruket A/S. Bygget vil etter planene stå ferdig i løpet av 1992.

Bjarne Nilsen A/S har drevet intensivt fiske med ringnot, snurrevad og makrellfiske i Nordsjøen. Rederiet har under bygging en ringnotsnurper som vil bli en av de mest moderne fiskefartøyene på hele kysten. Den vil, når den blir levert i første del av 1992, bli et viktig supplement til fiskeflåten i Finnmark. Det er hele tretten år siden sist at et slikt fartøy blir registrert i fylket. Båten blir 35,45 meter lang og utstyrt med det mest moderne utstyr som kan skaffes.

Oppsummering.

Forutsatt at beskatningen kan holdes på et nivå som ressursene tåler, bør en kunne se rimelig lyst på situasjonen, både på sjø og landsiden.

Kvalitetsbevissthet blant næringsutøverne har slått sterkere rot enn tilfellet har vært tidligere. Dette er meget viktig ut fra de krav som markedene krever. I utgangspunktet har vi det beste råstoffet, men når fisken når markedene i Europa er det ofte av meget slett kvalitet. Her har resten av fiskerinæringa noe å lære av oppdrettsnæringa, både når det gjelder kvalitetssikring og distribusjon.

Når det gjelder oppdrettsnæringa, er det tvingende nødvendig å få etablert et nytt markedsrettet salgslag, enten landsomfattende eller regionalt. Hvis ikke, kan det som møysommelig er bygget opp snart være en saga blott. Det er meget tvilsomt om det finnes andre måter å ordne dette på enn et sterkt lovbeskyttet salgslag som kan ivareta disse interessene på en forsvarlig måte.